

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	10. 11 20 14	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-3/14-2/13	
VEZA:		
EPA:	396 XXV	
SKRAĆENICA:		PRILOG:

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
g-din Ranko Krivokapić

Podgorica, 10.02.2014. godine

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosimo amandmane na PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU ODBORNIKA I POSLANIKA

Poslanici:

Džavid Šabović

Srđan Perić

Dritan Abazović

Jelisava Kalezić

Andrija Popović

Snežana Jonjica

Amandman 1

Nakon člana 22 Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika dodaje se novi član koji glasi:

„U Članu 56 nakon stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Televizija Crne Gore je prilikom organizovanja i emitovanja emisija iz stava 1 ovog člana dužna da obezbijedi prevod na znakovni jezik.“

Stav 2 postaje stav 3.”

Obrazloženje

Osobe sa oštećenjem sluha su diskriminisane u informisanju o programima i kandidatima tokom izborne kampanje, jer većina promotivnog sadržaja im nije pristupačna. Ovo predstavlja veliki problem naročito prilikom praćenja sučeljavanja podnosilaca lista, jer su to emisije koje, u ne malom broju slučajeva, utiču na konačnu odluku birača kome da daju svoj glas. Pošto se ove emisije ne prevode na znakovni jezik, osobe sa oštećenjem sluha imaju manju informisanost i manje mogućnosti za formiranje osnovanog stava tokom izborne kampanje, što stvara mogućnosti i za manipulaciju njihovim uvjerenjima i sopstvenom izboru.

Ova odredba bi konkretizovala obavezu medija da svoje sadržaje učine dostupnim licima sa oštećenjem sluha (Čl. 3, stav 1, alineja 3 Zakona o medijima) u pogledu dostupnosti sadržaja u predizbornoj kampanji.

Amandman 2

Član 24 Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika mijenja se i glasi:

„U članu 65, nakon stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Licima sa invaliditetom mora biti obezbijeđen nesmetan prilaz i ulazak u biračko mjesto, pristup: paravan kabinama, biračkim kutijama i biračkom materijalu, u skladu sa posebnim propisima.“

Stav 4 postaje stav 5.

Obrazloženje

Gotovo sva biračka mjesta u Crnoj Gori su nepristupačna licima s invaliditetom. Ako se u neka od njih može ući uz pomoć kolica, nemoguće je tom korisniku kolica da priđe paravan kabini za glasanje, biračkoj kutiji ili biračkom odboru koji daje izborni materijal biračima zbog ograničenog prostora. Zbog toga je većina lica s invaliditetom primorana da glasanje obavlja u svojim kućama putem pisma, zbog čega cijeli dan moraju čekati predstavnike biračkog odbora. Za druge građane glasanje je obaveza koju završavaju za pet minuta i u vrijeme kad njima odgovara, dok je licima sa invaliditetom to dan posvećen samo ovoj aktivnosti. Dakle, lica s invaliditetom nemaju mogućnost izbora načina, mjesta i vremena glasanja već su ograničeni zbog pravnih, tehničkih i propusta u praksi. Pristupačnost biračkih mjesta je definisana skoro donešenim Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje licima smanjene pokretljivosti Sl. list CG br. 51/08, 34/11 i 35/13 (podzakonski akt Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata), te se stoga u ovom Zakonu treba naći opšta odredba o pristupačnosti biračkih mjesta koja će ukazati da postoje, i upućivati na standarde u ovoj oblasti.

Podsjetimo, Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom u Članu 17, Tački 2 kao diskriminaciju u ostvarivanju biračkog prava definiše i „onemogućavanje pristupa biračkom mjestu“.

Predložena formulacija u Predlogu ovog Zakona: „Prilikom određivanja biračkih mjesta opštinska izborna komisija je dužna da vodi računa da olakša pristup biračkom mjestu licima sa invaliditetom.“, može dovesti do njenog pogrešnog tumačenja u smislu da je birački odbor dužan da pruži (fizičku) pomoć u savladavanju nepristupačnosti biračkog mjesta, međutim iako se protumači u smislu u kom smo mi amandmanskim djelovali ova norma je više deklarativnog i političkog karaktera nego pravnog, jer ne stvara konkretnu pravnu obavezu.

Amandman 3

U članu 26 Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, stav 3 poslije riječi „ovog člana“ dodaju se riječi: „mora biti i u formatu dostupnom biraču s invaliditetom i“, a riječ "sadrži" zamjenjuje se riječju "sadržati", tako da glasi: „Obavještenje iz stava 1 ovog člana mora biti i u formatu dostupnom biraču s invaliditetom i sadržati: dan i vrijeme održavanja izbora, broj i adresu biračkog mjesta na kome se glasa i broj pod kojim je birač upisan u izvod iz biračkog spiska.“

Obrazloženje

Da bi birač s invaliditetom, tj. sa oštećenjem vida i sluha bio obaviješten o izborima obavještenje iz čl.68 mora mu biti dostavljeno i u formatu koji mu je dostupan kako bi saznao njegovu sadržinu. Ovim se poštuje i princip jednakosti i antidiskriminacije, deklarirani i u Ustavu Crne Gore. Znači da bi se pored standardnog obavještenja na crnom tisku, biraču dostavljalo obavještenje na Brajevom pismu ili u zvučnom formatu.

Amandman 4

U članu 36 Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, stav 2 mijenja se i glasi: "Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Birački odbor je dužan da pruži neophodnu podršku (organizacija dolaska, dostupan prevoz) da bi se biraču s invaliditetom, ukoliko on to zahtjevom zatraži, omogućilo da glasa na biračkom mjestu.“

Obrazloženje

Mnoge osobe s invaliditetom sem što se susrijeću sa nepristupačnošću biračkih mjesta, do istih ne mogu da dođu i zbog nepristupačnosti fizičkog okruženja, prevoza i nepostojanja servisa podrške. Tako osobe s invaliditetom koje nemaju novca za personalnog asistenta ili žive u nepristupačnim objektima prinuđene su da glasaju putem pisma. Da bi se obezbijedila njihova ravnopravnost i da bi se podstakli da na jednakim osnovama uživaju biračko pravo, birački odbori su dužni da ovim licima pruže podršku u vidu organizovanja dolaska do biračkog mjesta, pristupačnog prevoza i sl.

Smatramo da postojeća odredba u članu 36, stav 2 Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, predstavlja nepotrebno ponavljanje, navodno, zbog objašnjenja za koje bi iz pravno-tehničkih razloga bilo bolje da je dato u članu 32 ovog Predloga Zakona.

Dalje smatramo da je ovo učinjeno zbog izbjegavanja velikih troškova u cilju uživanja biračkog prava od strane lica sa invaliditetom. Ovo je nedopustivo, jer je biračko pravo, kao ljudsko pravo, kategorija čije se potpuno uživanje od strane svih lica ne smije uslovljavati ničim, a posebno ne budžetom države, jer je država dužna da svoj budžet troši upravo na uspostavljanje uslova za jednako poštovanje ljudskih prava svih lica.